

22/04/2020

Sensibilització local per mitigar l'escalfament global

El grup Sociology, Technology and the Environment (IASTE) de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental (ICTA) ha realitzat un estudi centrat en l'abocador Cerro Patacón de la ciutat de Panamà per analitzar l'impacte dels gasos contaminants emesos pels residus sòlids llençats a escala local i global. Aquest exposa com la producció humana desconsiderada, encara que aquests gasos percentualment repercuteixin poc en l'escalfament global en comparació amb altres activitats; i socialment no se'ls atribueixi una causa d'acció directa, esdevé un problema de salut si l'exposició als residus és continua. I si, a més, en aquest cas, afecta només a un sector reduït del conjunt de la població emissora.

Abocador de Playa Chiquita, Chorrera, Panamà. Assentaments humans al costat de residus biosanitaris furgats per Zopilots negres durant un dia humit en un abocador que rep residus barrejats. Fotografia: Alessandra Stabile.

Als països en vies de desenvolupament, la població atribueix a les autoritats la mala gestió dels abocadors, però no reconeix que també tenen part d'aquesta responsabilitat. Consumeixen recursos i generen residus sòlids, la descomposició dels quals emet gas d'abocador, compost en un 98% pels gasos d'efecte hivernacle diòxid de carboni (CO_2) i metà. A nivell global, aquest

gas representa només el 3% de les pressions ambientals que produeixen l'Escalfament Global o Canvi Climàtic; molt per sota d'altres fonts com la producció d'energia, agricultura o processos industrials. Però el 2% restant està compost per traces d'altres 160 gasos, molts dels quals són considerats contaminants perillosos de l'aire que s'emeten a baixes concentracions i són imperceptibles a l'olor, però la seva inhalació perllongada pot causar danys crònics a la salut.

Les persones tendeixen a alienar les pressions ambientals i s'involucren millor amb els impactes socials que perjudiquen la seva salut personal. No obstant això, les pressions ambientals són les que evolucionen fins a esdevenir impactes socials, i han de ser identificades i mitigades abans que això passi. Aquest estudi identifica els impactes socials que el 2% dels gasos d'abocador exerceix sobre la població local per reconèixer les pressions ambientals que el 98% exerceix sobre l'atmosfera. Per això es va utilitzar com a cas d'estudi l'abocador de Cerro Patacón que rep 2500 ton/dia de residus sòlids barrejats, generats per 1.5 milions de persones de la Ciutat de Panamá.

Primer, es va estimar la pressió ambiental que Cerro Patacón exerceix a nivell global en 1300 kton de CO₂ equivalent/any; més de la meitat que tot el metà generat a nivell nacional i tres vegades més que tots els altres abocadors del país junts, que serveixen a 2.5 milions de persones. Després, es va estimar l'impacte social que Cerro Patacón exerceix a nivell local en 200 t/any de contaminants perillosos de l'aire, la dispersió del qual sobre 16 comunitats en un radi de 10 km posa en risc d'exposició contínua i perllongada a 72,600 persones que inhalen diàriament gasos a concentracions per sobre de les permeses per normativa internacional.

Aquestes 72,600 persones, que representen només el 5% de la població de la Ciutat de Panamá i generen només el 6% dels residus sòlids, reben el 100% dels impactes socials derivats de les pressions ambientals que exerceix el 95% restant de la població de la Ciutat de Panamá, als quals la dispersió d'aquests gasos no arriba.

Reconèixer com una part de la població afecta a una altra permet relacionar impactes socials locals amb pressions ambientals globals com a mesura de sensibilització a llarg termini. Amb les eines de participació i difusió adients, reconèixer la repercussió personal de la generació indiscriminada de residus sòlids podria contribuir a entendre la repercussió ambiental i combatre el Canvi Climàtic.

Jorge Torrente

Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental
Universitat Autònoma de Barcelona
jorgemiguel.torrente@uab.cat

Referències

Torrente-Velásquez, J.M., Giampietro, M., Ripa, M., Chifari, R. **Landfill reactions to society actions: The case of local and global air pollutants of Cerro Patacón in Panama.** *Science of The Total Environment*. 2020; vol. 706. DOI: [10.1016/j.scitotenv.2019.135988](https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2019.135988)

[View low-bandwidth version](#)